

M O N I T O R

Vybrané hospodářské, měnové a sociální ukazatele

12 - 2008

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH

<u>ČTVRTLETNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – 3. ČTVRTLETÍ 2008</u>	3
Nezaměstnanost v ČR	4
Průměrná hrubá měsíční mzdy v České republice	4
Bytová výstavba	5
<u>MĚSÍČNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – PROSINEC 2008</u>	6
Index spotřebitelských cen	6
Index průmyslové produkce	6
Stavebnictví	7
Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR	7
Zahraniční obchod v jednotlivých měsících	8
<u>METODICKÁ POZNÁMKA</u>	9

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://www.czso.cz> (stav k 16. 2. 2009)

Čtvrtletně sledované ukazatele – 3. čtvrtletí 2008

čtvrtletní odhad	3. čtvrtletí 2008 (sezónně očištěno)			
	běžné ceny		stále ceny	
	v mil. Kč	v % (3. čtvrtletí 2007= 100)		v % (2. čtvrtletí 2008 = 100)
Hrubý domácí produkt celkem	938 309	105,2	104,2	100,9
Výdaje na konečnou spotřebu	656 627	108,0	102,7	100,5
domácností	457 850	108,4	102,5	100,1
vládních institucí	191 630	107,3	103,7	101,5
neziskových institucí	7 147	99,7	96,5	98,7
Tvorba hrubého kapitálu	240 878	99,6	98,0	103,6
Bilance zahraničního obchodu	40 804	x	x	x
vývoz	704 596	96,1	105,0	98,3
dovoz	663 792	96,0	101,6	98,6

Nezaměstnanost v ČR

	průměrný počet osob	změna proti 3. čtvrtletí 2007	míra podle metodiky ILO ^{*)}	změna proti 3. čtvrtletí 2007
	<i>v tisících</i>	<i>v tisících</i>	<i>v %</i>	<i>procentní bod</i>
Celkem	224,5	-42,2	4,3	-1,1
z toho ženy	126,8	-20,2	x	x
z toho muži	97,7	-22,1	x	x
Dlouhodobá nezaměstnanost				
1 rok a více	109,8	-25,0	x	x

*) Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce. Míra registrované nezaměstnanosti MPSV dosáhla ve 3. čtvrtletí roku 2008 hodnoty 5,2 %, tj. o 1,1 procentního bodu méně než před rokem.

Průměrná hrubá měsíční mzdy v České republice (na fyzickou osobu)

	3. čtvrtletí 2008		
	<i>v Kč</i>	přírůstek proti 2. čtvrtletí 2007	
		<i>v Kč</i>	<i>v %</i>
ČR celkem	23 144	1 698	7,9
podnikatelská sféra	23 536	1 953	9,1
nepodnikatelská sféra	21 714	766	3,7

Bytová výstavba

	3. čtvrtletí		index 2008/2007, v %
	2007	2008	
zahájené byty	12 580	11 914	94,7
dokončené byty	8 731	9 559	109,5
rozestavěné byty (k 30. 9. sledovaného roku)	176 817	178 831	101,1

Měsíčně sledované ukazatele – prosinec 2008

Index spotřebitelských cen

předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100	Míra inflace*)
	říjen	listopad	prosinec		
99,7	106,0	104,4	103,6	111,8	106,3

*) Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Index průmyslové produkce

	Index průmyslové produkce, sezónně neočištěný (stejně období předchozího roku = 100)					
	říjen p)	listopad p)	prosinec p)	září až listopad p)	říjen až prosinec p)	leden až prosinec p)
Průmyslová produkce celkem	92,4	82,6	85,4	93,9	86,8	100,4
těžba nerostných surovin	90,5	96,6	98,1	95,7	94,9	97,5
zpracovatelský průmysl	92,5	82,0	84,5	94,1	86,4	100,7
výroba a rozvod elektřiny, plynu, vody	89,9	87,2	92,3	90,4	89,8	97,0

Poznámka: p) předběžné údaje

Stavebnictví

	Index (stejné období předchozího roku = 100)					
	říjen r)	listopad r)	prosinec r)	září až listopad	říjen až prosinec	leden až prosinec
Stavební výroba (vč. odhadu za malé podniky do 19 zaměstnanců)						
běžné ceny	102,7	97,5	101,2	104,3	100,3	105,0
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	98,8	93,9	97,4	100,2	96,6	100,6
Stavební výroba - údaje za podniky s 20 a více zaměstnanci						
běžné ceny	101,9	96,7	101,7	103,4	99,9	104,5
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	98,0	93,0	97,8	99,3	96,1	100,1

Poznámka: r) revidovaný údaj

Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR

	Předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100
		říjen	listopad	prosinec	
Index dovozních cen	99,0	99,0	98,3	97,8	94,9
Index vývozních cen	101,3	96,5	98,6	101,2	97,7

Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF,*) běžné ceny)

období roku 2008	vývoz	dovoz	bilance	Index (stejně období předchozího roku = 100)	
				vývoz	dovoz
leden	212 818	200 865	11 954	112,3	112,0
únor	217 650	204 479	13 171	112,4	113,5
březen	212 850	203 638	9 212	97,6	99,9
<i>leden až březen</i>	<i>643 318</i>	<i>608 981</i>	<i>34 337</i>	<i>107,0</i>	<i>108,1</i>
duben	224 208	217 461	6 748	113,8	113,2
květen	208 927	199 183	9 745	101,9	99,4
červen	219 083	204 292	14 791	102,8	100,5
<i>duben až červen</i>	<i>652 219</i>	<i>620 936</i>	<i>31 284</i>	<i>106,0</i>	<i>104,2</i>
červenec	205 460	199 446	6 014	103,9	100,4
srpen	174 898	171 621	3 277	90,1	88,4
září	221 700	211 007	10 693	104,1	105,9
<i>červenec až září</i>	<i>602 059</i>	<i>582 074</i>	<i>19 985</i>	<i>99,5</i>	<i>98,3</i>
říjen	217 448	221 401	-3 953	89,3	94,1
listopad	194 204	195 204	-474	82,0	86,8
prosinec	153 344	165 344	-11 791	86,6	91,8
<i>říjen až prosinec</i>	<i>565 522</i>	<i>581 740</i>	<i>-16 218</i>	<i>85,9</i>	<i>90,9</i>
<i>leden až prosinec</i>	<i>2 463 119</i>	<i>2 393 732</i>	<i>69 387</i>	<i>99,3</i>	<i>100,1</i>

*) FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku naložení zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloženo v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

Metodická poznámka

Hrubý domácí produkt (HDP) - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen, je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).

Růst (pokles) HDP ve stálých cenách charakterizuje o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

Nezaměstnanost - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %), kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzavý roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

Průměrná měsíční nominální mzda jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.

Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Inflace je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzavé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oproštěnou od sezónních vlivů.

Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí

na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775. Jejich soubor je postupně agregován až do dvanácti hlavních oddílů spotřebního koše, a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

Průmyslová výroba zahrnuje veškerou produkci průmyslových výrobků podle SKP (standardní klasifikace produkce), oddíly 10-41, měřenou ve fyzických i peněžních jednotkách (oceněnou v základních běžných cenách) a počítanou metodou "hrubého obratu". Zahrnuje tudíž i produkci výrobků spotřebovanou uvnitř podniku. Průmyslová výroba dále zahrnuje i produkci průmyslových služeb (práce ve mzdě, opravy, úpravy, montáže, instalace strojů a zařízení a ostatní práce průmyslové povahy) vymezených platnou nomenklaturou.

Růst (pokles) průmyslové výroby charakterizuje IPP (index průmyslové produkce) vycházející z výpočtu měsíčního bazického IPP, od kterého jsou odvozeny měsíční a kumulativní meziroční IPP.

Stavební výroba zahrnuje stavební práce prováděné podniky s převažující stavební činností. Patří sem podniky s 20 a více zaměstnanci, za které se údaje zjišťují výkazy, a podniky do 19 zaměstnanců včetně, za které se provádí odhad stavebních prací. Hodnota stavebních prací je přepočtena do stálých cen (rok 1994=100 %).

Růst (pokles) stavební výroby udává o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.

Růst (pokles) vývozu udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.

Růst (pokles) dovozu udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.